

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΕΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιπρόεδρος: Σ. ΤΡΩΙΑΝΟΣ
Γεν. Γραμματέας: Β. ΠΑΠΟΥΛΙΑ
Ταμίας: Α. ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ-ΖΑΦΡΑΚΑ
Μέλη: Ι. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ, Μ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ-
ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, Β. ΚΟΝΤΗΣ, Θ. ΚΟΡΡΕΣ, Μ.
ΝΥΣΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΛΕΚΙΔΟΥ

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Διευθυντής: Ι.Ε. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Επιμέλεια έκδοσης: ΚΟΣΜΑΣ Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

Διεύθυνση: Καθηγ. Ι.Ε. Καραγιαννόπουλος
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - 54006 Θεσσαλονίκη

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΒΑΝΙΑΣ"

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ 26

☎ 219.493

Στοιχειοθεσία: Όλγα Αντωνιάδου

Μοντάζ - Εκτύπωση: Π. Γιαννούλης - Κ. Τσολαρίδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση όλου ή μέρους του παρόντος βιβλίου
χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Μ.Α.Α.

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

Τόμος 17ος

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1997

DF
552
B9
v.17

15 5755

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ

2183

A. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Κωνσταντίνος Δ. Καλοκύρης <i>Η Ελληνίδα Αυτοκράτειρα Θεοφανώ και η τέχνη του 10ου & 11ου αιώνα στη Δύση και ιδιαίτερα στην Γερμανία</i>	15
Jean Irigoin <i>Les conditions matérielles de le production du livre à Byzance de 1071 à 1261</i> (Οι υλικές προϋποθέσεις παραγωγής βιβλίων στο Βυζάντιο από το 1071 μέχρι το 1261) Μετάφραση: Μαρία Ζουμπούλη-Καράμπελα	63
Σπύρος Ν. Τρωιάνος-Μαρίνα Μαροπούλου <i>Περί βισέξτου</i>	79
Κωνσταντίνος Γ. Πιτσάκης <i>Δύο σημαντικές εκδόσεις κειμένων του Βυζαντινού Κανονικού Δι- καίου</i>	99
Daniel J. Sahas <i>Saracens and Arabs in the Leimon of John Moschos</i>	121
Μάρθα Γρηγορίου-Ιωαννίδου <i>Η επιγραφή των Μαδάρων. Παρατηρήσεις και προβλήματα.</i>	139
Γεώργιος Μίντσης <i>Το οικωνύμιο Σαρακηνοί (οι) της Αλμωπίας (Ονοματολογική Προσέγγιση)</i>	191
Ι. Καραμαννόπουλος <i>Οι αρχές της φεουδαρχικής Ευρώπης. Εξ αφορμής ενός νέου βιβλίου</i>	207

Κωνσταντίνος Νιχωρίτης Η χρήση των όρων « <i>Makedonska gedaxija</i> » και « <i>Makedonski rãkoris</i> » στους σύγχρονους καταλόγους των σλαβικών χειρογράφων	229
Κατερίνα Καραπλή Η « <i>Ακολουθία επί κατενοδώσει καί συμμαχία στρατού</i> »	247
Evanthia Konstantinou-Stergiadou <i>Die Echtheit der Sigilia von Basilius II für das Erzbistum von Achrida</i>	263
Ηλίας Αναγνωστάκης Η χειροποίητη κεραμική ανάμεσα στην Ιστορία και την Αρχαιολογία	285
Αιμίλιος Δημ. Μαυρουδής « <i>Η έμμεση παράδοση του έργου του Μελετίου "Περί τής του άνθρώπου κατασκευής"</i> στον κώδικα <i>Vaticanus Palat. gr. 199</i>	331
Νίκος Νικολούδης <i>Το βυζαντινό πυροβολικό</i>	339
B. Νεράντζη-Βασιμάζη <i>Συντεχνίες και Κράτος στο Βυζάντιο το 10ο αιώνα</i>	351
Αλέξης Γ. Κ. Σαββίδης « <i>Τεκφούρ</i> »: οι Χριστιανοί ηγεμόνες και στρατιωτικοί αρχηγοί του βυζαντινοτουρκικού μετάπου (13ος-15ος αιώνας)	365
Sanja Mešanović <i>Η βυζαντινο-τουρκική συμφωνία της Καλλιπόλης (1403) Ένας ή δύο αυτοκράτορες;</i>	379
Σωτηρία Τριαντάρη <i>Η πολιτική φιλοσοφία του Βυζαντίου από τον 11ο αιώνα και εξής Η συμβολή της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης στη δια- μόρφωση της πολιτικής χριστιανικής συνείδησης του Θεοφυλάκτου, αρχιεπισκόπου Αχρίδος</i>	391

Φάνης Καλαϊτζάκης <i>Η Βοιωτική Εκκλησία στη διάρκεια του 10ου αι.</i>	419
Βιβή Καραγιάννη - Σαλαπασίδου <i>Οι συντεχνίες των αργυροπρατών και τραπεζιτών στο Βυζάντιο</i>	437
Σοφία Παπούρα <i>Η εικόνα των πρώιμων Σλάβων του Δούναβη στις βυζαντινές αφηγηματικές πηγές</i>	449
Σπύρος Ν. Ασωνίτης <i>Οι χρονικοί κριτές (iudices annuales) στην Κέρκυρα κατά τον όψιμο μεσαίωνα</i>	465
Π. Γουναρίδης <i>Πατριαρχικά έγγραφα του ιδ' αιώνα για το Άγιον Όρος</i>	479
Κωνσταντίνος Νιχωρίτης <i>«Zalovany gramoty» Ρωσικά Τσαρικά έγγραφα ελέους της Ι. Μ. Βατοπεδίου (Μία πρώτη προσέγγιση)</i>	499
B. BIBLIOKRISISEΣ ΚΑΙ BIBLIOKRITIKA ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ	
O. Kresten - A.E. Müller, <i>Samtherrschaft, Legimationsprinzip und Kaiserlicher Urkundentitel in Byzanz in der ersten Hälfte des 10. Jhr.</i> , Wien 1995. (I. Καραγιαννόπουλος)	517
Agapetos Diakonos. <i>Der Fürstenspiegel für Kaiser Iustinianos. Erstmals kritisch herausgegeben von Rudolf Riedinger</i> [Κέντρον Έρεύνης Βυζαντίου 4] 'Αθήναι, 'Εταιρεία των Φίλων του Λαού 1995, 89 S. (Κοσμάς Σ. Παναγιωτίδης)	520
Angeliki Liveri, <i>Die byzantinsichen Steinreliefs des 13. und 14. Jahrhunderts im griechischen Raum</i> , [Κέντρον Έρεύνης Βυζαντίου 6] 'Αθήναι, 'Εταιρεία των Φίλων του Λαού 1996, 278 S., 42 Abgeb.Zeichn., 82 Abgeb. Photos. (Κοσμάς Σ. Παναγιωτίδης)	522